

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 550
na mesec 2—	na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izda ga vsak dan svojo izredno redakcijo in pravišniko.

Inserati veljajo: peterostopna petiti vrsta za enkrat po 14 vtn., za dvakrat po 12 vtn., za trikrat ali večkrat po 10 vtn. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posebna štampiljka velja 10 vinarjev.

Na plemenata naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	celo leto K 28—
četrt leta 650	za Ameriko in vse druge dežele:
na mesec 230	celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Sprava na Češkem.

Iz Prage prihajajo vesti, ki obetajo, da bodo pravna pogajanja med Čehi in med Nemci obrodila uspeh. Skoro mesec dni trajajo ta pogajanja, ki obsegajo ves kompleks spornih vprašanj med Čehi in Nemci, vse zadeve, zaradi katerih traja že pol stoletja ljut boj med Čehi in Nemci.

Začela so se ta pogajanja s posredovanjem veleposestnikov, ki so se lotili tega težkega dela pač na višjo željo. Samo zaradi tega, da bi deželni zbor češki postal delozmožen, se ta akcija najbrže ni uprizorila, nego so morali biti merodajni še višji oziri.

Čehi so bili vedno na stališču, da se mora urediti razmerje med češkim in med nemškim življenjem na Češkem. Nikdar niso tajili, da so pripravljeni, se z Nemci pošteno sporazumeti in ustvariti pogoje mirnemu življenju obeh narodnosti na Češkem, saj je bilo očitno, da vsled neprestanega boja trpita obe narodnosti, da imata obe narodnosti škodo.

Temu stališču so ostali Čehi zvesti tudi sedaj, ko so veleposestniki začeli delati za spravo. Sedli so z Nemci k eni mizi in se začeli z njimi pogajati. Vodilno načelo za vse postopanje Čehov je bilo, da mora ostati kraljestvo Češko državopravna celota in da mora biti ravnopravnost obeh jezikov v celi deželi zagotovljena. V tem okviru so se vršila pogajanja. Odnehalo so Čehi v marsikaterih detajlih, kakor so odnehalo tudi Nemci. Obe stranki sta skušali kolikor mogoče doseči in sta odnehalo, kolikor sta mogli, kakor je pač pri vsakem kompromisu.

Pogajanja še niso končana. Še je neresen nekaj jako kočljivih točk. Še je celo mogoče, da se sprava sploh ponesreči in da se vsa pogajanja razbičejo. Ali prav verjetno to ni, kajti težko je misliti, da bi zaradi nekaterih nasprotij hoteli Nemci pokopati vse to, kar se je s trudom dosseglo pri dosedanjih pogajanjih.

Skoro vsa javnost sodi, da je smatrati češko - nemška pravna pogajanja za uspešna, da se bodo vsa obstoječa nasprotja poravnala in da bo dolgoletni kruti boj, ki je divjal med Čehi in med Nemci, končan.

Prva posledica tega bo, da postane češki deželni zbor delozmožen. A pri tem ne ostane. Sprava med Čehi in med Nemci bo imela svoje posledice tudi na vso državo. Če neha boj med Čehi in med Nemci, se premeni tudi razmerje med češkimi in med nemškimi poslanci v državnem zboru. Splošno se sodi, da bo prva posledica češko - nemške sprave rekonstrukcija sedanega ministrstva in sestava nove večine v državnem zboru, saj je čisto nemogoče, da bi mogla ostati na krmilu vlada, v kateri nima češki narod nobenega zastopnika.

Težko je reči, kake parlamentarne in politične razmere se bodo razvile iz tega, če vstopijo Čehi v vladno večino in če pridejo v ministrstvo tudi zastopniki češkega naroda. Značilno je, da Poljaki niso s tem nič prav zadovoljni in da delajo tudi slovenski klerikalci kisle obraze. Poljaki se boje, da izgube portfelj finančnega ministra, slovenski klerikalci pa so v strahu, da bodo v parlamentu osamljeni, brez zaslombe in brez vpliva, kar slovenskemu narodu gotovo ne bo na škodo, saj niso klerikalci v državnem zboru nikdar zastopali narodnih koristi, nego vedno le svoje strankarske interese na škodo celokupnosti.

Deželni zbor kranjski.

(Nadaljevanje iz jutrajšnjega lista.)

Posl. dr. Zitnik poroča v imenu fin. odseka o načrtu zakona glede uvedbe davčine od prirastka na vrednosti nepremičnin ter predlaga: Deželni zbor skleni:

1. Načrtu zakona v prilogi 262 se s sledečimi spremembami pritrdi: 1. Točka 3 § 4. se ima glasniti: »3. odplatni prenos ali prednikov na potomce ali na zeta (sneho) in med zakonskimi«.
2. Drugi odstavek § 27. dobi določbo v seic: »ter 5% rezijski prispevek. Ta rezijski prispevek deželni zbor vsako leto lahko zviša ali zniža, vendar pa mora občini ostati najmanj ena tretjina donosa.«

II. Deželni odbor se pooblašča, da sme v smislu sklepa deželnega zbora z dne 28. decembra 1909 pred izposlovanjem Najvišje sankcije tega zakonskega načrta izvršiti potrebne

izpremembe besedila, oziroma dopolnila, v kolikor odgovarja to smislu zakonskega načrta in ne zadeva bistvenih določil, če bi se zato pokazala potreba.

III. Deželnemu odboru se naroča, da sprejeto načrto zakona izposluje Najvišje odobrenje.

Posl. dr. Triller: Visoka zbornica! Ko so se lansko leto zbirali razni deži, zbori, tedaj so zvedeli, da je državna asanacija dež. financ nemogoča. Pomagajo naj si same, pred vsem z davkom na pivu. Ta davek je pa vzbudil povsod odpor. Potem je država predložila ta zakon, o katerem se govori, češ, tukaj imate dovolj dohodkov. Treba je torej preiskati, če ta davščina zadošča. To je treba raziskati posebno z ozirom na alpeške dežele, ki so večinoma agrarnega značaja. Misljena je vrhatega kot eminentno komunalna davščina. Akceptiram princip, na katerem sloni ta davščina. Je popolnoma upravičena, toda v naših agrarnih deželah ne bo dosegla uspehov. Zamišljena je bila za industrijske kraje, kjer se cene nepremičnin in zelo višajo, kjer se goji terenska spekulacija. Občina je tisti faktor, ki more v tem oziru preprečiti spekulacije, oz. vsaj omejiti jih z občutnim davkom. Popolnoma odobravam, da si je osek izbral od obeh predloženih načrtov boljše.

V prvem teh načrtov se smatra ta davščina kot strogo komunalna davščina in se prepušča občinam, da dohodke iz teh davščin vporabljajo lahko zase. Drugi načrt pa ima v mislih, da naj bi bila to kombinirana davščina, na kateri je udeležena dežela in dotična občina. Jaz izvzemljem Ljubljano in priznavam, da je drugače načrt popolnoma upravičen. Seveda efekta za občine ni nobenega pričakovati, ker je naša dežela pretežno agrarna ter vsled tega ni tako izpostavljena terenskimi spekulacijam kot dežele, v katerih hitro napreduje industrijalizovanje.

Uspeh, ki ga pričakuje motivno poročilo o tej davščini, t. j. hitrejša zazidavanje stavbišča in s tem znižanje cen stanovanj, pa bi se dosegel le, ako bi se bilo sprejelo v zakon bodenreformsko načelo permanentnega obdajanja praznih stavbišč po pravi vrednosti in ne po tistem smešnem katastralnem dohodku. Le na ta način prisili se spekulante do hitre prodaje, oz. zazidave. — Tega načela

pa žal vladni načrt ni sprejel in vsled tega ga tudi mi ne moremo.

Ta zakon je pa sedaj tudi zakasnen.

Če bi imeli mi ta zakon že tedaj, ko so se gradile na Gorenjskem nove alpeške železnice, bi si bila z njimi marsikatera občina pridobila marsikateri tisočak. Spekulanti navadno veliko prej vedo, kako se bo kaka železnica izvedla, kakor pa premalo naobrazen kmet, ki se za vse to tudi dosti ne meni, in tako se navadno zgodi, da v najbližji okolici železnice pokupijo spekulanti vsa zemljišča, katera potem čez nekaj časa, ko je železnica dograjena, prodajo ta zemljišča za desetkratno ceno naprej. Tako spekulirajo povsod, kjer se gradi železnice, zlasti pa krog bodočih kolodvorov. Spekulanti najraje pokupijo okrog kolodvorov zemljišča in tam potem rastejo iz tal restavracije, skladišča, trgovine in druga poslopja, spekulanti pa prodajajo svet za naravnost nore cene.

Nekak »Probekannchen« v tem oziru bo postala naša Bela Krajina. Če se tam zgradi nova železnica, tedaj bo to jako vplivalo na cene zemljišč ob železnici. To pa bo postalo na korist deželi in na korist prizadetim občinam.

Toda popolnoma drug pa je položaj glede Ljubljane.

Ljubljanska občina je morala in bo morala skrbeti tudi po novem cestnem zakonu navzle obljubam dr. Susteršiča edino sama za svoje ceste, za svojo kanalizacijo in za svojo razsvetljavo. To je, kar torej ni pravično, ako bi morala Ljubljana polovico tiste davščine, katera bi se stekala iz tega naslova Ljubljani, odstopiti deželi.

Moja gospoda! Usojam se citirati v tem oziru poročilo dunajskega mesta na zadnjem »Städtetage«. Tedaj je dunajska mestna korporacija, katere sodba je za vas gospode na levi gotovo jako kompetentna (dr. Lampe: »Prav nič!«) glede soudeležbe na tej davščini se izrekla za veliko večjo udeležbo na tej davščini, kakor pa pričujoči zakon. Z dovoljenjem gospoda deželnega glavarja navajam, ker je to prav kratko, dotični pasus v izvirniku.

»Vom Standpunkte der Gemeindefürsorge ist aber an ihm auch noch die ungerechte Aufteilung des Steuerertrages zwischen Land

und Gemeinde zu beanstanden. Wenn eine Bodenwertzuwachs-Abgabe eingeführt wird, so gebührt sie zum weitaus überwiegenden Teile der Gemeinde; eine Aufteilung zu gleichen Teilen zwischen Land und Gemeinde ist insbesondere für die Grossgemeinden unannehmbar. Denn gerade in ihnen trägt die Landesverwaltung zur Schaffung der Bodenwertsteigerung fast gar nichts bei, und umgekehrt müssen vielmehr die Grossgemeinden den grössten Teil des Landeserfordernisses, welches den kleineren Gemeinden zugute kommt, vermöge ihrer überwiegenden Steuerkraft aufbringen. Die kostspieligsten Zweige der lokalen Selbstverwaltung — und gerade sie sind es, welche die Bodenwerte erhöhen — müssen die Grossgemeinden aus ihren eigenen Mitteln besorgen. An den dadurch bewirkten Wertsteigerungen nimmt die Landesverwaltung in der Form des erhöhten Ertrages der allgemeinen Landesumlagen ohnehin mehr als gebührend teil. Dass sie aber auch noch von den besonderen, diese Wertsteigerung treffenden Abgaben die Hälfte erhalten soll, wäre der Gipfel der Ungerechtigkeit.«

Tako se je torej izrekel dunajski občinski zastop.

Usojam pa se opozarjati vas, gospode na levi, ker to ni vsakemu znano, da je prvi deželni zbor, ki se je pečal s tem zakonom — bil je to koroški deželni zbor — postal pri tem veliko bolj liberalen in uvaževal veliko večje pravice občin do te davščine, kakor pa dežele. Koroški deželni zbor se je izrekel, da se ne deli ta davščina na enake dele deželi in prizadetim občinam, ampak da naj dode iz tega občine 70 %, one občine z lastnim statutom pa celo 80 %.

Torej moja gospoda! Če pri tem uvažujete ekscelentno stališče, katero zavzema mesto Ljubljana v deželi kranjski, potem bodete pač, to upam, prišli do prepričanja, da se Ljubljani s tako delitvijo dela krivica.

Ona pa je tudi načeloma edino upravičena do prihodka iz tega davka, ker le komunalne investicije pripomorejo zemljišču do vedno rastoče vrednosti. Naša dežela dela v tem pogledu — to priznavam — izjemo, odkar je zadnje dni sprejela ta zbornica cestni zakon, ki prevladi bremena občine do zgradbe in vzdrževanja cest

LISTEK.

Ljubljana 1895—1910.

Magistrat je izdal vsled sklepa občinskega sveta z dne 14. julija 1905 spominsko knjigo, v kateri se popisuje preporod slovenske metropole Ljubljane po groznem potresu leta 1895. Knjigo so spisali magistratni uradniki, uredila sta jo pa magistratni svetnik dr. Milutin Zarnik in magistratni komisar Fran Govčkar. Knjiga je jako pregledno in skrbno sestavljena in daje vsakemu čitatelju jasno sliko, kako se je Ljubljana prodrla iz starega mesta, katerega je potres napol razdejel, v moderno mesto.

V prvem oddelku: »Ljubljanski potres« se popisuje grozno katastrofo, ki je zadela Ljubljano v noči od velike nedelje na veliki ponedeljek 1. 1895. Veliko hiš se je podrlo, razventega so pa komisije dognale, da se mora podreti 145 hiš docela, t. j. 10-3% vseh tedanjih ljubljanskih poslopij ter da se mora popraviti malone vsako poslopje v Ljubljani. Nastala škoda se je približno cenila pri ljubljanskih zasebnih hišah na 5.408.200 K, pri mestnih poslopih na 75.000 K, na deželnih poslopih 452.000 K ter na cerkvah, samostanih in župniščih na 348.000 K. Seve-

da se je kasneje pokazalo, da se je cenila nastala škoda še prenikno, ker med podiranjem in popravljanjem poslopij so se prikazovali vedno novi nedostaki, da so se morala popraviti ali porušiti celo taka poslopja, katera so smatrali prvotno za docela nepoškodovana.

Bil je to velik udarec, ki je zadel Ljubljano. In težko delo je čakalo ljubljansko prebivalstvo, če se je hotelo zopet povzdigniti iz razvalin, v katere ga je pahnila neizprosna naravna moč. Treba je bilo močne energije roke, ki bi vodila do prebivalstva do lepše, boljše bodočnosti. Napredni občinski svet se je takoj lotil z največjo spretnostjo ogromne in na videz nepremagljive naloge, da pomore nesrečnim stanovnikom Ljubljane iz stiske in bede ter da dvigne iz razvalin novo, lepšo, z vsemi modernimi napravami preskrbljeno Ljubljano, dostojno središče dežele in slovenskega naroda.

Ta za napredek ljubljanskega mesta delavni občinski svet je pa uvidel, da je treba na čelu mestne uprave moza energičnega dela, moza, ki bo posvetil vse svoje najboljši moči preporodu mesta Ljubljane. In 7. maja 1896. je izvolil občinski svet za ljubljanskega župana Ivana Hribarja, ki je vseh teh petnajst let načeloval mestu ter ga vodil z največjim uspehom.

Ta spominska knjiga opisuje potem preporod Ljubljane in sicer v

sledečih oddelkih: 1. Preosnova mestnih uradov (preuredba mestnih služb in službenih prejemkov); 2. policija (prevzošiki in cestnopolicijski red, reorganizacija straže, popisovalni urad, kriminalna razvidnica); 3. oskrbovanje ubožcev (ubožnice, ustanove, meščanska imovina, domovinski zakon); 4. vpliv potresa na razvoj stavbnih obrtov; 5. mestna posredovalnica (za delo, službe in stanovanja); 6. vojaštvo in vojašnica; 7. razvoj šolstva v Ljubljani; 8. zdravstvene razmere; 9. higijena umrlih v Ljubljani; 10. aprovizacija ljubljanskega mesta (tržnica, klavnica, živinsko prekladališče, ledenica); 11. mestni vodovod; 12. mestna elektrarna; 13. regulacija mesta in stavbe 1. 1895. do 1909; 14. mestni nasadi in ljubljansko vrtnarstvo; 15. mestni arhiv; 16. razvoj Ljubljane v umetniškem oziru in 17. statistika 1. 1895.—1900.

Naj navedem po kronološkem redu vse najvažnejše sklepe, oziroma dogodke mestne kronike, iz katerih se zreali ogromno delo naprednega občinskega sveta ljubljanskega in njegovega bivšega načelnika, župana Ivana Hribarja.

Dne 16. junija 1896 je bil odobren cenik za električno luč; 25. maja 1896 je dobil odobrenje novi mestni stavbni red; 1. septembra 1896 pa splošni regulacijski načrt za mesto in se je ustanovil kuratorij za mestno višjo deklinski šolo; 5. novembra

1896 je bil inkorporiran del Vodmata; 9. novembra 1896. 1. je bila otvorena mestna deklinska šola v Gospodski ulici. 23. januarja se je odobrili pregledani splošni regulacijski načrt za Ljubljano. V seji dne 20. febr. je predlagal obč. svetnik Ivan Šubič, naj se ustanovi v Ljubljani državna obrtna šola mehansko-tehničnega značaja. V seji 14. marca se je na predlog poročevalca posebne ankete za električno razsvetljavo, obč. svetnika A. Senekoviča, sklenilo zgraditi mestno elektrarno z uporabo akumulatorjev. Dne 11. nov. 1896 je bil proglašen novi zglasevalni red; 11. novembra 1896 je pritrdil občinski svet preuredbi mestne policijske straže; 1. decembra 1896 so se preuredile pri mestnem magistratu uradne ure; 7. decembra 1896 so se preuredili pokojninski in preskrbninski prejemki magistratnim uradnikom in slugam, ter njih vdovam in sirotam in se je sklenilo preurediti plače magistratnim in šolskim slugam; 22. decembra 1896 se je ustanovila disciplinarna komisija za uradništvo, slugo in stražo; 5. junija 1897 je stopil v veljavo novi prevozniki red; 5. septembra 1897 se je uveljavil novi pravilnik za poslopje meščanske imovine, 10. septembra 1897 novi cestno-policijski red; 24. septembra 1897 je bil odobren regulacijski načrt za inkorporirani del Vodmata; 21. septembra 1897 se je uveljavila portalnina; 1. januarja 1898 je bila

slovesno otvorena mestna elektrarna; 8. junija 1898 so se odobrila določila za prodajo premoga na drobno; 10. junija 1898 pa dimnikarski red; 27. julija 1898 je bila slovesno otvorena nova topničarska vojašnica na Dunajski cesti; 1. avgusta 1898 sta se spojila mestni vodovodni urad in pa mestna elektrarna pod enim upraviteljstvom; 13. avgusta 1898 je bilo otvoreno kemično preskuševališče; 3. septembra 1898 je bil potrjen novi meščanski statut; 4. oktobra 1898 se je izvršilo žrebanje za efektivno loterijo na korist potresnemu zakladu; 18. oktobra 1898 je bil odobren pravilni red za magistratne urade; 15. novembra 1898 je sprejel občinski svet službeno pragmatiko za uradnike in sluge mestne občine ljubljanske in pritrdil reorganizaciji magistratnih uradov, dan pozneje je bilo odobreno navodilo za tržnega nadzornika in istotako navodilo za mestno policijsko stražo; 20. decembra 1898 je odobrili občinski svet organizatorni statut, disciplinarni pravilnik in pa izvršilne predpise za službeno opravo mestne policijske straže; 8. septembra 1899 je bil slovesno otvoren »Mestni dom« na Cesta Jožefa trgu; 19. septembra 1899 je občinski svet sklenil novi regulativ za mestno klavnico; 21. nov. 1899 je občinski svet sprejel novo reorganizacijo službenih mest in prejemkov magistratnih in šolskih slug; (Krono priložiti.)

večinoma na deželo. To velja le za deželo, ne pa tudi za Ljubljano. Glede na to si bom dovolil postaviti v specialni debati še posebne predloge.

V ostalem pa je položaj tak, da je tudi za Ljubljano ta zakon zakasnel. Ne po lastni krivdi. Če bi se bil ta zakon uveljavil takoj po potresu, potem sem prepričan, da bi danes bile v Ljubljani glede stanovanj vse drugače, ne da bi pri tem krvaveli ljubljanski davkoplačevalci, temveč samo razni spekulant bi ne zaslužili onih lepih stotisocev, ki so si jih z lahkoto pridobili samo vsled požrtovalnosti občine.

Usojam se opozoriti na to, da sem že pred 6. leti v ljubljanskem občinskem svetu opozarjal na tak zakon in predlagal, naj se skuša doseči njega uveljavljanje, ampak takrat deželni zbor ni delal in vsled tega je ostal ta predlog samo v arhivu ljubljanske mestne občine.

Zgolj bolezen bivšega ljubljanskega župana Ivana Hribarja je tudi kriva, da danes ne obravnavamo o tožadnih peticijah ljubljanske mestne občine, ki tudi predlaga uvedbo tega zakona, ampak za Ljubljano tako, da naj cela davščina pripade Ljubljani.

Dej, kar bi imel v generalni debati k temu zakonu našteti pripomniti. Jaz in moji somišljeniki zastopamo stališče, da je principijalno in socialno ta zakon opravičen. Interes Ljubljane primerne izpreminjavalne predloge pa si bom usojal postaviti še pri specialni debati. Že sedaj pa apeliram glede teh izpreminjavalnih predlogov na razsodnost in pravičnost visoke zbornice.

Posl. dr. Lampe se ne strinja s predlogi posl. dr. Trillerja, stavi izpreminjavalni predlog glede § 30, naj se kot dan, ko stopi v veljavo ta zakon, določi 10. nov. t. l.

Dež. glavar na to zaključni debato, na kar ima zaključno besedo poročevalec.

Paragrafi, proti katerim ni bilo ugovora, se soglasno sprejmejo. Odklonijo se pa dodatki k § 16, § 21 in § 27, katere je predlagal dr. Triller. Predlog posl. dr. Lampeta, naj zakon dobi veljavo z dnem 10. nov. t. l., se sprejme.

Posl. dr. Triller misli, da bi se pred tretjim branjem upoštevala lex Lampe. Tozadevni predlog stavi posl. dr. Žitnik, ki se tudi sprejme.

Posl. Povše utemeljuje nujni predlog zoper 7 % zvišanje tarifov od strani južne železnice. Graja ostro žel. ministra, ki navzlic ostrim protestom dopušča taka zvišanja pod pretvezo, da se more asanirati to železnico. Predlaga, naj se izroči ta predlog upravnemu odseku v takojšnje poročanje. Nujnost predloga se sprejme. Predlog se odkazuje upravnemu odseku.

Posl. Gangl utemeljuje svoj nujni predlog, katerega je vložil začetkom seje. Regulacija Nikave je nujna potreba za mesto Idrijo. Vse te nedostatek so razne komisije že pred 20 leti konstatirale, tudi dež. odbor je napravil svojo dolžnost. Le vlada zavlačuje še celo zadevo. Nujnost tega predloga se soglasno sprejme. Predlog se odkazuje upravnemu odseku.

Posl. dr. Eger izraža nekatere pomisleke ter izjavi, da bo stranka, kateri on pripada, glasovala za zakon. Nadaljni govornik dr. Lampe pravi, da dežela rabi veliko denarja, vsled česar mora iskati tudi potrebnih dohodkov. Ne strinja se z nekaterimi izjavami dr. Trillerja. Pravi, da hočejo s tem zakonom zadeti pri vsem spekulativnem prekopčevalce. Polemizira tudi zoper dr. Egerja ter priporoča, naj se prestopi v specialno debato.

Poročevalec dr. Žitnik hoče zavračati nekatere trditve posl. dr. Trillerja, kar se mu pa ne posreči. Dr. Triller pripominja, da so vsi za to, da se vpelje ta davščina. Poročevalec nadaljuje ter skuša dokazati, da niso potrebne prav nikakršne izpremembe. Predlog, da se preide v podrobno razpravo, se sprejme.

Najprvo se debatira o §§ 1-4.

Posl. dr. Eger stavi nekatere izpreminjavalne predloge. § 1. in 2. se sprejmeta in sicer soglasno. Sprejme se tudi § 3., dodatni predlog dr. Egerja se odkloni. Ravnotako se sprejme tudi § 4.

Na to se debatira o §§ 5-11. Ti paragrafi se brez specialne debate skupno sprejmejo.

Pri nadaljnjih paragrafi predlaga poročevalec dr. Žitnik, naj se izpremembe nekateri odstavki in sicer iz stilističnih ozirov.

Posl. dr. Triller stavi v konsekvenci stališča, katerega je zavzel pri generalni debati, sledeče izpreminjavalne predloge v § 16, 21 in 27, v tem smislu, naj se davščina, v kolikor se predpiše v ljubljanski mestni občini, prepusti tej občini v celoti, za odmero in iztirjanje te davščine se pooblastijo uradi mestnega magistrata.

Posl. baron Born utemeljuje svoj nujni predlog, naj tudi dežela prispeva za spopolnjenje telefonskega

omrežja na Gorenjskem. Nujni predlog se sprejme ter odkaze finančnemu odseku.

Posl. dr. Lampe utemeljuje svoj nujni predlog, naj država da tudi Kranjski kompenzacija, katero zahtevajo druge dežele, če se opusti zgradba kanalov. Nujni predlog se sprejme ter se odkaze upravnemu odseku.

Dež. glavar naznani, da je dež. odbornik prof. Jarc odložil svoj dež. odborniški mandat. To točko stavi kot prvo na dnevni red jutrišnje seje. ki se začne ob 10. dopoldne.

(Seja dne 28. oktobra ob 10. dopoldne.)

Deželni glavar je točno ob 10. otvoril sejo ter imenoval za zapisničarje poslance Demšarja in barona Borna.

Nato je prečital interpelacijo posl. Perhacca glede neke ceste v idrijskem okraju.

Načrt zakona o vodovodni nakladi za Kranj.

Poročilo deželnega odbora o tem načrtu se je takoj vzelo v razpravo. Zakonski načrt se glasi takole:

§ 1. Mestni občini Kranj se dovoljuje, da sme v pokritje stroškov za vodovod v Kranju pobirati 5% no naklado od povodom odmerjenja hišne najemnine. Davka po davčnem oblastvu ugotovljene najemščine, odnosno najemne vrednosti glede onih ploslopov v Kranju, mimo katerih so cevi za vodovod v Kranju položene tako, da je možno iz njih preskrbovati ploslopja z vodo.

Pri v najem danih prostorih je dotičnim posetnikom pridržana pravica od tistega časa, ko so vpeljali vodo v svoja ploslopja za uporabo gostincev, zahtevati od teh povračilo omenjene občinske naklade po razmerju najemščine.

§ 2. Naklado imajo odmerjati in pobirati organi občine. Prisilno iztirjanje se izvrši na podlagi izkaza o zastankih, katerega je potrdilo politično oblastvo I. stopnje, po § 4 cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, ali pa sodnim pottom.

§ 3. Pravica občine, pobirati to naklado, se prične z dnem 1. januarjem 1910 in preneha z dnem 31. decembra 1919.

§ 4. Vodo, potrebno za domačo porabo (za pitje, kuhanje, pranje in snajenje) oddaja občina brez posebnega povračila, za vodo pa, oddano v druge namene, je plačati občini pristojbino po določenem, od deželnega odbora dogovorno s političnim deželnim oblastvom potrjenem ceniku, pri čemer pa mora normalna množina vode za porabo, katero množino je določiti na enaki način, brezpogojno ostati pristojbine prosta.

Poročal je o načrtu dr. Pergan, ki je predlagal, naj se načrt sprejme.

Posl. Pirce: Zadeva je tako važna, da jo je treba takoj rešiti. Dotični načrt se je predložil sedaj zbornici, prosim, da se načrt sprejme, da se čim prej zakon sankecionira, da ne bo oškodovana mestna občina v Kranju.

Zakonski načrt je bil nato brez debate sprejet v vseh treh čitanjih. Meščanska korporacija v Kamniku.

O samostalnem predlogu posl. Lavrenčiča in tov. v zadevi pravnega vprašanja meščanske korporacije v Kamniku je poročal posl. Povše, ki je staval ta-le predlog:

Deželnemu odboru se naroča: 1. da dožene končno rešitev pravnega vprašanja v zadevi premoženja kamniške korporacije; 2. da do rešitve pravnega vprašanja ukrene vse potrebno in pravilno gospodarstvo tozadevnega premoženja.

K predlogu je govoril posl. Lavrenčič, ki je kritiziral upravo meščanske korporacije v Kamniku ter očital upravnemu odboru, da se z nasilstvi in nepostavnostmi vzdržuje na svojem mestu.

Med drugim je nasvetoval, naj pošlje deželni odbor svojega zastopnika, morda v spremstvu muzejskega ravnatelja dr. Mantuanija, h kamniškemu županstvu, da poišče v mestnem arhivu neke listine, nanašajoče se na meščansko korporacijo. (Dr. Triller: Pa ga lahko župan ven vrže. Dr. Pegan: Oho, to pa ne bo šlo. Dr. Triller: Župan ima v to pravico. Hrup med klerikali. Deželni glavar zvoni ter poziva poslance, naj govornika ne motijo.)

Dekan Lavrenčič se je potegoval za to, da naj se smatra korporacijsko premoženje kot skupno krajevno premoženje po II. odstavku občinskega reda. Po tem nasvetu bi torej dosedanj opravilne bile izgubile svoje pravice in celo korporacijsko imetje postalo bi last celoga Kamnika ne glede na dosedanj načela uživanja. Radovedni smo, kaj bo

do k tej nakani svojega dekana rekli klerikalni korporacijski opravičenci.

Lavrenčič je nato govoril o raznih listinah in privilegijih, o deželni deški in zemljiški knjigi ter končno z jokajočim glasom prosil deželni odbor naj razmisli oboje kamniški korporaciji, ki se pričenja in neha pri bistriških poljih in hloidi.

Poslanec dr. Vilfan:

Govoril bom samo s pravnega stališča. S tega stališča pa je treba naglašati, da nima deželni odbor pravice se mešavati v notranje razmere kamniške korporacije. Tu je kompetentno samo sodišče, ker je meščanska korporacija zgolj privatno - pravnega značaja. Korporacija ni javna imovina, zato nismo kompetentni vmešavati se.

Govornik predlaga, naj se predlog vrne odseku.

Poslanec dr. Krek je zatrjeval, da je deželni zbor upravičen se vmešavati v odnose kamniške korporacije ter se pri tem skliceval na določbe nekega deželnega zakona iz leta 1883. (Dr. Triller: Ampak ta zakon se nanaša samo na agrarne operacije!)

Končno predlaga resolucijo, v kateri se deželnemu odboru naroči, naj izdela zakonski načrt, s katerim se naj uredi pravno razmerje skupnih zemljišč ter ta načrt predloži v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru.

Na izvajanja dr. Krekova je kratko reagiral dr. Vilfan.

Dr. Vilfanov predlog je bil odklonjen, sprejeta pa sta bila: predlog upravnega odseka in dr. Krekova resolucija.

Ustanovitev mesta živinozdravnika v Žužemberku.

O samostalnem predlogu posl. Mandlija in tovarišev za ustanovitev mesta živinozdravnika za sodni okraj Višnja gora in Žužemberk je poročal poslanec Povše.

Predlagal je: Prošnja se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da zagotovi prispevek okrajem ter potem preskrbi živinozdravnika za ta okraj. Predlog je bil sprejet.

Za regulacijo voda.

Isti poročevalec je referiral o prošnji županstva občin: Iška vas, Iškalo in Tomišelj za uravnavo Iške ter staval v imenu upravnega odseka ta-le predlog:

Prošnja se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da odredi ogled te vode po svojem deželnem tehniku ter na podlagi izvršenih obravnav ne le z interesi, ampak tudi z glavnim močvirskim odborom odredi izdelavo načrtov, potrebnih za to uravnavo ali po deželnem stavbnem uradu ali po državnem uradu za uravnavo hudournikov v Beljaku.

Predlog je bil sprejet.

O prošnji županstva: Domžale, Ihan, Dol in Dovsko za uravnavo Kamniške Bistrice je poslanec Povše staval ta-le predlog:

Prošnja se odstopa deželnemu odboru, da z ozirom na dejansko vsestransko uradno priznano nevarnost, ki preti po tej vodi zemljiščem, ležečim ob tej dereči vodi, z vsi skrbnostjo deluje na to, da ministrstvo brez vsakega odlašanja zakonski načrt, ki je od deželnega odbora že davno predložen v pregled, vrne s svojimi pripombami, da se more deželni zbor o njem posvetovati in ga prirediti za najvišje odobrenje, da se toliko nujna uravnavo brez vsakega zavlačevanja vendar že prične izvrševati.

Predlog je bil sprejet.

O prošnji županstva Krško za podporo pri preložitvi ceste Senuše-Ravno je predlagal poslanec Hladnik: Upravni osek predlaga: prošnja se odstopi deželnemu odboru, da iz kredita, odločenega za popravilo občinskih cest, podeli primerno podporo, če se je prepričal o potrebi in važnosti te ceste.

Sprejeto.

Višnikarjev predlog o pisavi krajnih imen.

O predlogu glede pisave krajnih imen je poročal v obširnem in temeljitom referatu poslanec Višnikar. Ta referat priobčimo jutri v celoti.

Poročevalec je staval ta-le predlog:

C. kr. deželna vlada se pozivlja, da o priliki prihodnjega ljudskega štetja da natančno pregledati in popraviti občinski leksikon glede pisave krajnih imen (krajni repertorij) na Kranjskem in da odpravi popačenja in taka krajna imena, katerih ljudstvo dejansko ne rabi, ki tedaj niso v navadi.

Končno redakcijsko imenika naj prevzame posebna, v to svrhu določena komisija.

Deželni predsednik bar. Schwarz je podal izjavo, da deželna vlada ni kompetentna v tem vprašanju, marveč samo ministarstvo, pripravljena pa je sprejeti konkretna navodila, da se odpravijo napačna imena.

Končno je izjavil, da bo centralna vlada itak za vso državo uredila pisavo krajnih imen.

Poslanec dr. Eger je govoril proti predlogu, češ, da meri predlog samo na to, da bi se nemška preteklost kranjske dežele odpravila ter s tem popačila zgodovino. (Hrup med slovenskimi poslanci: Dežela kranjska ni bila nikdar nemška! To je pačenje resnice!)

Poslanec je razpravljal o pisavi krajnih imen uradnega lista »Laibacher Zeitung« ter napadal urednika tega lista, češ, da izvaja že zdavno vse to, kar zahteva Višnikarjev predlog. Slovenski poslanci so hrupno ugovarjali ter klicali: Vse to smo že slišali v prilogi »Gruzer Tagblatt«, »Deutsche Stimmen«.

Dr. Eger je končal svoj govor s pozivom, naj vlada vpliva na to, da bo uradni list krajevna imena tako, kakor so faktično v rabi, pisal.

K predmetu je govoril poslanec Piber.

Poslanec Jarc je polemiziral s dr. Egerjem, očitajoč mu ignoranco in nekonsekvenco, predvsem pa je zavračal njegovo trditev, da je imela kranjska dežela kdaj v preteklosti nemški značaj. Končno je zagovarjal pisavo kranjskih imen v listu »Laibacher Zeitung« ter zahteval, naj se čim najprej prične uradni list v slovenskem jeziku kot v jeziku pretežne večine kranjske dežele.

Jarcu je odgovarjal dr. Eger, ki je naglašal, da je opravičen kritizirati pisavo krajnih imen v »Laibacher Zeitung«. (Klici: Denuncirati hočete urednika! Odstranili bi radi urednika prof. Funka, ta je vam napotni!)

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je imel poročevalec Višnikar zaključni govor. Predvsem je polemiziral z dr. Egerjem, ki je bil zlasti hud, ker je »Laibacher Zeitung« rabila mesto »Niederdorf« slovensko ime »Dolenja vas«, češ, da tam stanujejo tudi Nemci. Konstatiral je, da v Dolenji vasi ni nobenega Nemca. (Dr. Triller: Čujte, čujte! Kje pa je sedaj dr. Eger? Klici: Je zbežal!)

O zakonskem načrtu glede pogozdovanja zemljiških parcel je poročal posl. Schollmayer-Lichtenberg ter predlagal, da se naj na pogozdovanje zemljiških parcel, ki jih po gozdnem zakonu ni dolžnost pogozditi, nanašajoči zakonski načrt sprejme, deželnemu odboru pa naroči, naj temu zakonu izpolnjuje najvišje potrjenje.

Zakon je bil v vseh treh čitanjih brez debate sprejet.

Rešitev raznih prošenj.

O prošnji zadruge za zgradbo in vzdrževanje mostu čez Savo pri Zagorju ob Savi (poročevalec Povše) je bil sprejet ta-le predlog finančnega odseka:

Zadruzi za zgradbo in vzdrževanje mostu čez Savo pri Zagorju se dovoli podpora 2000 K.

O povišanju deželnega prispevka za starovrhnjski vodovod (poročevalec Povše) je bil sprejet ta-le predlog finančnega odseka:

V pokritje stroškov za starovrhnjski vodovod se občini Vrhnika dovoljena 20% deželna podpora od proračunjenega zneska 33.000 K naknadno zviša na 30% od gradbenih stroškov 35.076 K 80 vin.

O dovolitvi višjih nego 20% priklad za cestne namene (poročevalec Povše) je bil sprejet ta-le predlog finančnega odseka:

Deželni odbor se pooblašča, da se onim okrajnocestnim odborom, kateri bodo pravredno dokazali, da z 20% priklado ne morejo izhajati, dovoli za leto 1911 tudi višje, vendar na ne 50% presegajoče priklade na vse neposredne davke z dokladami vred, izvzemši osebnodohodnino.

O prošnji »Obrotnokreditne zadruge v Ljubljani za posojilo (poročevalec dr. Žitnik) sklenilo se je sledeče:

Prošnja »Obrotnokreditne zadruge v Ljubljani« za posojilo se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da zadruzi dovoli primerno podporo iz razpoložljivega kredita za obrtne namene.

Dr. Triller: Dež. odbor ni nobena posojilnica, to se je naglašalo v odseku. Predlog finančnega odseka ne spada v okvir zakona glede podpor v obrtne zadruge, ker bi končno lahko prišle vse posojilnice in vsi zavodi, ki imajo v naslovu ime »obrotno«, s prošnjami za podporo. Zato ne kaže, da bi se tej prošnji ugodilo, ker bi s tem ustvarili nevaren precedent. Predlagam, naj zbornica preide preko te prošnje na dnevni red. Večina je dr. Trillerjev predlog odklonila, sprejela pa predlog finančnega odseka.

Sprejeti so bili brez debate ti-le predlogi finančnega odseka:

Prošnji Marjete Kobalove, vdove po hčniku v dež. muzej, za zvišanje pokojnine, in Marije Peršlove, operne pevke v Ljubljani, za podnovo v svrhu dovršitve študij se odstopa deželnemu odboru v primerno rešitev.

Prošnja občine Dobrunje za nadaljni prispevek v pokritje regulacijskih in obrambnih zgradb ob Ljubljani se odstopi deželnemu odboru s pooblastilom, da prošnji po možnosti ugodí. Obenem se naroča deželnemu odboru, da ponovi prošnjo na c. kr. deželno vlado za državno podporo.

V delno pokritje primanjkljaja za l. 1911 se zdravstvenemu zastopu novomeškemu dovoli 5400 K.

Glede prošnje Salezijancev na Rakovniku za podporo je bil odobren predlog, da se Salezijancem da za l. 1911. podpora v znesku 5000 K.

Prošnja vpokojenega nadučitelja A. Javorška v Spodnji Siški za remuneracijo se je odstopila dež. odboru v poizvedbo in novo predložitev.

Prošnja učiteljev na meščanski šoli v Postojni, da se jim prizna pokojnina in starostna doliada, kakor učitelstvu na ljudskih šolah, se je odstopila dež. odboru, da glede te prošnje preskrbi mnenje okrajnega šolskega sveta v Postojni.

Posl. Višnikar je naglašal, da je predlog oskosen, ter se toplo zavzemal za prošnjo učiteljev na postojnski meščanski šoli. Končno je staval predlog:

Vsled deželnozborskega sklepa z dne 26. januarja 1910 učitelstvu zagotovljene pokojnine in starostne doliade veljajo tudi za meščansko učitelstvo v Postojni in Krškem.

Posl. dr. Krek je rekel, da klerikali stoje na stališču, da ne dajo biti vinarja za meščanske šole, češ, da so klerikali v tem oziru brez srca. Naravno je, da je bil sprejet predlog klerikalne večine. Pri tem je dr. Tavčar zaklical: »Večina brez srca! Klerikali se ugovarjali proti temu vzkleju, a dr. Tavčar jih je zavrnil, češ, saj je pravkar dr. Krek to prinal.

Prošnja vpokojenega nadučitelja Jos. Maierja za priznanje višje pokojnine, za kar se je toplo zavzel poslanec Gangl, se je odklonila.

Na to je dež. glavar prekinil sejo ob 1. popoldne. Seja se nadaljuje ob 4.

Dnevne vesti.

+ Militarizem in klerikali. Na svojih shodih na Dolenjskem je poslanec Gangl govoril tudi o težkih bremenih, ki jih provzroča davkoplačevalcem militarizem. Da so ta bremena silna in ogromna, o tem ni nobenega dvoma. Vse zdihuje pod težo teh bremen. To vedo tudi klerikali in kadar imajo klerikali shode, ne govore samo o teh bremenih, nego tudi o generalih, ki vlečejo velikanske plače in o strašansko visokih penzijah, ki jih vlečejo umirovljeni oficirji. Kadar so varni, zabavljajo klerikali, kar se da zoper militarizem, kadar se jih vidi, pa se delajo tako »militariformni«, da bolj ni mogoče. Gangl je pošteno in odkrito zastopal svoje stališče, klerikali pa grajo hinavsko vlogo. Zdaj zabavljajo na posl. Mandiča, ker je v delegaciji glasoval za vojni proračun. Ali je dr. Sustersič že kdaj glasoval proti vojnemu proračunu? Se nikoli! In Pogačnik je celo ponosen na to, da je načelnik »wehrausschusses«, v kateri lastnosti igra najponižnejšega slugo militarizma. Klerikali bodo šele takrat smeli zabavljati na Mandiča, kadar bodo sami enkrat pokazali toliko poguma, da bodo glasovali zoper stroške za armado.

+ Osebna vest. Deželni nadkomisar inž. gospod Viktor Skabrac je imenovan domobranskim nadporočnikom v rezervi.

+ Iz justične službe. Državnega pravdnika namestnik dr. Anton Krenžar v Ljubljani je imenovan za državnega pravdnika na svojem dosedanjem mestu.

— Za častni večer Davorinu Jenku je določen ta-le spored: 1. Slavnostni govor. — Govori g. dr. Iličič. 2. a) Pobratimija; b) Lipa; c) Na morju. Poje moški zbor »Glasbene Matice«. 3. Slavnostna ouvertura za veliki orkester. Izvaja orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika Edvarda Čazjaneka. 4. a) Strunani; b) Dve utvi; c) Kam! Pesmi s spremljevanjem klavirja. Poje g. Ljubiša Iličič. 5. a) Na tujih tleh. Dvospev za ženska glasova s spremljevanjem klavirja. Poje ženski zbor »Glasbene Matice«. b) Tiha luna. Mešan zbor. c) »Tanana«. Zbor ciganon iz spevoigre »Vračara«. Mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 6. »Kosovci«. Ouvertura za veliki orkester. Izvaja orkester »Slov. Filharmonije«. 7. a) Mlada Jelka. Romanca za sopran s spremljevanjem klavirja. Poje gosa Jeanetta pl. Foedranspergova. b) Kvartet iz spevoigre »Vračara« s spremljevanjem orkestra. Pojo: gosa pl. Foedranspergova, gđ. Angela Maličeva in gg. Josip Kovač in Emil Rumpelj. 8. Vabilo. Moški zbor. 9. »Naprej zastava Slave«. Slovenska narodna himna. Moški zbor.

— Stidljivi hini na Slovenskem. V »Matici Slovenski« se je spročila misel, da bi bilo proučiti značaj in

tehniko hiše, kakor je običajna v slovenski vasi. Ta stran narodopisnega raziskovanja je tem nujnejša, ker z napredkom časa hitro ginejo spomini prešlih časov, stare slovenske hiše. Take studije pa so brez nazorov, brez slik malovredne, premalo umilne. Zato se obrača »Mat. Slov. tem potom do vseh, ki se zanimajo za stvar, zlasti do amaterskih fotografir, naj bodo pozorni na gradbeni značaj hiše v raznih krajih, naj fotografirajo tipične hiše, njih tipične strani in naj bago volijo slike pošiljati »Matici Slovenski«. Pozornost bi pri tem bilo obrabiti ne samo na to, da so slike kolikor mogoče velike in da sta na podobi vedno dve hišni stranici, »Matici Slov.« bi marveč izobno služile tudi fotografije posameznih detajlov in pa notranjstevne.

Glavni reportar za rezervne častnike. Predvčeršnjem tozadevno objavljena notica se ima pravilno glasila tako-le: Za vse v področju c. kr. domobranskega dopolnilnega okrajnega poveljstva št. 27 bivajoče neaktivne domobranske častnike (gažiste) se bode vršil glavni report dne 4. novembra t. l. ob 9. uri zjutraj v častniški biblioteki v novi domobranski vojašnici. Vhod s Poljanske ceste. Za neaktivne domobranske praporčake in kadete se vrši pa dne 7. novembra ob istem času v prostorih domobranskega dopolnilnega okrajnega poveljstva (stara domobranska vojašnica). Naknadni report se vrši dne 14. novembra za častnike (gažiste), za praporčake in kadete pa dne 16. novembra ob 9. uri zjutraj pri dom. dopolnilno, okrajnem poveljstvu in stari domobranski vojašnici. H glavnemu, oziroma naknadnemu reportu v Ljubljani imajo priti tudi oni domobranski častniki in kadeti, kateri bivajo v okoliših okrajnih glavarstev Kranj, Radovljica in Tolmin.

Občinski red in občinski volilni red za Kransko je ravnokar izšel. Cena 60 vinarjev. Dobiva se v »Narodni knjigarni«.

Sumljiv vloga. Ze večkrat predkaznovani 38letni delavec Anton Cigale, rojen v Cirknem, pristojen v Dole pri Idriji, je sumljiv, da je v Polhovem gradu vlomil v stanovanje nekega žagarja, mu ukradel za 40 K obleke potem pa neznan kam pobegnil. Upajo pa, da se svoječasi usodi ne izogne.

Poročil se je g. Ciril Geršak, inženir v Ormožu, z gđ. Marijo Novakovo iz Ljubljane.

Občinske volitve v Slov. Bistrici. Te dni se razpišejo v Slov. Bistrici občinske volitve za tretji razred, ker so se volitve dne 16. aprila 1909 razveljavile. Takrat so nemški Losonromovci zmagali z enim do treh glasov večine nad združenimi zmernimi meščani in Slovenci. Nemci se silno boje za tretji razred, zato pa že zdaj delajo na vse kriplje, da zmaga protestantsko navdahnjena klika. Če se bodo enako potrudili Slovenci in drugi treznomisliči elementi, potem se prav lahko zgodi, da bodo v tretjem razredu prusofili poraženi.

Nemški izziivač. Tovarnar emajlirane posode v Gaberju pri Celju, Adolf Westen, izziiva Slovence s frankfurtarsko zastavo. Pri zadnjih občinskih volitvah so morali slovenski delavci na pritisk tovarnarja Westena in tovarniškega vodje Pfeifferja voliti nemškutarske kandidate. Nemški farikantje med Slovenci imajo res čudovit pogum.

Smrt pod vlakom. Iz Celja poročajo: V ponedeljek zjutraj so, kakor že znano, našli blizu Zagorja na progi južne železnice moško truplo. Agnosicirali v mrtvecu posesnika Janeza Tomažiča iz Kresnice. Najbrže je v napol spanju padel z vlaka ali je pa skočil z njega, ko je zapazil, da se je peljal dalje, nego se je hotel. Na truplu ni bilo nikakih zunanjih poškodb. Umetri je moral torej vsled notranjih poškodb. Prebeljali so ga v mrtvašnico v Zagorju.

Domisljiv bogoslovce. Na klerikalnem shodu dne 21. avgusta v Zabukovju na Stajerskem je razkladal svojo politično modrost lemenatar Vrečko iz mariborskega lemenatar. Med govorom je fant čisto pozabil, da študira za božjega namestnika, kajti začel je lagati in psovati, da se je vse kadilo. Ker pa to psovanje ni bilo nekaterim poslušalcem po volji, so postavili gospoda lemenatarja pred kazensko sodišče. Moč bi prišel v luknjo, ker so pa liberalci usmiljeni, so se zadovoljili s tem, da jih v »Narodnem Listu« prosi za odpustčanje.

Samomor. Včeraj dopoldne se je poskusil revident južne železnice Avgust Kotnik na službeni voznji iz Grada v Bruck ob Muri s strielnim zastrupiti. Najbrže je vzrok temu činu razpor v rodbini. Hotel se je v prihodnjem mesecu poročiti. Stanje Kotnikovo je brezupno.

Znanstvena volitev v Biljah pri Gorici dne 25. t. m. je bila volitev znanstvena v Biljah. Izvoljen je bil za župana Ivan Sennig. Podžupan so: za Bilje Andrej Peric in Ivan Silič, za Orehovlje Franc Klančič in Rudolf Uršič. Celo starešinstvo je v naprednih rokah.

Mesni svet tržaški 3.400.000 K za delavske stanovanj. V sredo zvečer je imel mesni svet tržaški sejo, v kateri je bil sprejet predlog socialdemokratskega mestnega svetovaleca Spazzala, naj bi občina dala na razpolago mestnemu stavbenemu zavodu sredstva, za zidanje delavskih stanovanj. Socialdemokratski svetovalec so zahtevali 2000, a mestni svet je odobril za enkrat samo predlog, za zidanje 1000 delavskih stanovanj, katere morajo biti dovršena do konca leta 1912. V to svrhu bo dala takoj mestna občina mestnemu stavbenemu zavodu iz mestne blagajne znesek 400.000 K na razpolago, dočim prevzame občina jamstvo za še drugih 3.000.000 K, katere naj si omenjeni zavod kjerkoli izposodi. Za predlog so glasovali tudi slovenski mestni svetovaleci.

Zaradi prepovedanega povratka je bil snoči na Bleiweisovi cesti aretovan 37letni dninar Ivan Klanšek iz Radeč na Dolenjskem. Oddali so ga sodišču, po prestani kazni se bode pa vrnil odgonskim potom v svojo domovino.

Tatvini. Kuharici Mariji Mossiovi z Dunaja je bila danes ponoči v poštnem vlaku ukradena škatulja, v kateri je imela uro budilko, svojo poselsko knjižico in štiri spričevala. Delavcu Franu Krizmanu je bilo v stanovanju na Karlovski cesti iz kovčega ukradenega 15 K denarja.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z Južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 15 Macedoncev in 18 Slovencev. 11 Lahov se je povrnilo v Kormin, 5 pa v Videm, 10 Hrvatov se je odpeljalo v Inomost, 16 se jih je povrnilo pa v Zagreb. S Ogrov se je povrnilo v Čakurno.

Izgubljeno in najdeno. Ga. Jožefa Zadnikova je izgubila svinlat solčnik. — Gđ. Marija Pozničeva je našla zapestnico, v kateri je bila pritrjena ura. — Najden je porcelanast kip Marije, ki je bil vzlet iz katkega nagrobnega spomenika. Lastnik ga dobi na osrednji policijski stražnici. — Delavec Vinko Kocjan je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Izvošček Josip Jordan je našel črno ročno taško.

Društvena naznanila.

Predsedstvo idrijske sokolske župe naznanja tem potom, da se vrši v nedeljo, dne 30. t. m., ob pol 3. popoldne v hotelu »Kramarc« v Dolenjem Logatcu seja vaditeljskega zbora I. S. Ž., ob pol štirih pa ravnatoma tretja odbojstva seja I. S. Ž. S tem se popravlja naznanilo v torkovi številki tega lista. Z ozirom na to, da ima tako župni odbor, kakor vaditeljski zbor razpravljati o jako važnih zadevah, pričakuje predsedstvo zanesljive udeležbe od strani bratskih društev.

Predsedstvo I. S. Ž. Ustanovni občni zbor celjske sokolske župe se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 2. popoldne v »Sokolskem domu« v Gaberju pri Celju.

Akad. t. h. društvo »Tabor« v Gradaču ima svoj prvi redni občni zbor z običajnim sporedom v soboto, dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni »zur grünen Steiermark«.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. V soboto zvečer se uprizarji prvič za neparabonete nova Lehárjeva opereta »Grof Luksemburški«. — V nedeljo popoldne ob 3. je ljudska predstava L. Thomanova izborne komedije »Lokalna železnica«; zvečer ob 7. uri za goste z dežele opereta »Grof Luksemburški«. — V torek, dne 1. novembra zvečer kot ljudska predstava pri zelo nizkih cenah Raupachova zaloigra »Milinar in njegova hči«. — Dramsko osebje pripravlja Schnitzlerjevo dramo »Ljubimkanje« in H. Sudermanna dramo »Fric« ter francosko burko »Florete & Patapon«. — V Wagnerjevi veliki operi »Tannhäuser« nastopi prvič na slovenskem odru gospa Iva pl. Feodranspergova v vlogi Venera.

Slovensko deželno gledališče. — Snočni večer je bil zopet posvečen opereti in sicer se je vprizarila Lehárjeva opereta »Grof Luksemburški«. Letos smo že slišali od istega skladatelja opereto »Knežna«, v kateri smo občudovali njegovo krasno in polnodonočo, z vsemi mogočnimi olepšavami prepreženo godbo. Najpopularnejša njegovih operet je vsekakor »Vesela vdova«, ktere melodije slišimo povsod. Najboljša je pa gotovo »Grof Luksemburški«. Ze libreto sam na sebi je srečno izbran. Odkrito povedano, da nas je Lehár z godbo v tej opereti presenetil. Tako rafinirane instrumentacije nismo vajeni v operetah. Če poslušamo njegovo godbo, zdi se nam, kakor bi slišali samo dve besedi — ljubezen in lepota, lepota in ljubezen. Povsodi se vidi lahkota, s katero ustvarja svoja dela. Prepleta jih z neverjetnimi olepšavami. Sedaj se giblje v sentimentalnem valčku, a preide v hrupno koračnico, ki se spremeni v lju-

benenaki duht ali divji ples. Varuje se s vso skrbnostjo pred takozvanimi »šlogarji«, ki jih je še vse polno v »Veseli vdovi«, a v »Knežini« jih ne najdemo več, istotako ne v »Grofu Luksemburškem«. Naslovno vlogo pol je g. Ljubija Iličič. Ta vloga ni toliko namenjena pevcu in ne zahteva takih pevskih zmognosti kot ona Stavrova v »Knežini«, toda petje g. Iličiča povzdignilo je to vlogo do popolnosti v vsakem oziru. Niti primerjati ne moremo današnjega Iličiča z onim pred dvema letoma, tako je napredoval. Vloga operne pevke Angele je namenjena že od skladatelja pevki odličnih zmognosti, zato jo pojejo povsod najboljši pevke, s katerimi razpolaga gledališče, pri nas jo je pela gđ. primadona Nadassova. Pokazala je svoje izvanredne vrline v najlepši luči. Tako srečnega, mehkega nastava ni imela do sedaj še nobena naša primadona. Seveda dela gđ. Nadassovi proza še dosti težko, ali to nas ni prav nič motilo. Gđ. Thalerjeva kot model Juliette, pokazala je znova, kaj vse se da doseči s pridnostjo, ki seveda tudi ne sme pogrešati ženske prikupljivosti. Kakor da bi videli živo, razposajeno Parizanko, opremljeno z naravnim humorjem, pred seboj na odru. Najbolj je ugajala v duetu z g. Bohuslavom »Deklič moj...«, spojenim z elegantnim plesom, kakršnega ne pomnimo na našem odru. Občinstvo je toli hrupno ploskalo, da sta morala ponavljati, kar je najboljši dokaz resničnega ugajanja. G. Bohuslavu hvaliti, bi bilo odveč, saj vsakdo ve, da takih tipov nam ni nikdo vtvarjal kot on, in res odveč bi bilo ga znova pokvaliti. Isto velja o g. P. v h e t u. Ostale vloge so bile v dobrih rokah. Zbor je častno rešil svojo nalogo. G. kapelnik Reiner izšel je iz orkestra vse, kar je mogoče izžeti. Bila je lepa predstava, ki zasluži vse priznanje. — e.

Slovenski Jug.

— Današnje volitve na Hrvaškem in Srbiji. Srbi bodo tudi pri današnjih saborskih volitvah nastopili krepko in zmagovito. Vsled tega je razumljiva jeza vladnih organov in klerikalnih politikov proti Srbom. Grozi se Srbom ter se zahteva, da mora v njihovi politiki priti do preobrata, sicer bode prepoznati. Kaj se sicer zgodi tega ne pove osička »Drau«. Morda pa hoče ban Tomašič in klerikalci povzročiti zopet nov veleizdajniški proces proti »neubogljivim« Hrvatim in Srbom. Upamo, da jim bo izid današnjih volitev popolnoma pokvaril to veselje. — Za hrvaško solo na Reki. »Rečki novi list« poroča, da je dozdaj nabranih na hrvaško solo na Reki 2.834 K. Z današnjim dnem se je otvorila javna in redna subskripcija za glavnico »Ljudevita Gaja« za hrvaško solo na Reki.

Izpred sodišča.

Zverinski gimnazijec. Pred durajskim porotnim sodiščem se je pričela včeraj — kakor smo že snoči poročali — porotna obravnava proti 20 let staremu gimnazijcu Jurju Seali radi umora 15letne Roze Binder. Poleti lauskega leta je dobil Seala Binderjevo samo na vrtu. Prosil jo je za rožo, katere mu pa dekle ni hotelo dati. Seala je potegnil revolver ter dekle na mestu ustrelil. Morilec so zaprli; pozneje so ga oddali v opazovalnico za umobolne, da zdravniki preiščejo njegovo duševno stanje. Zdravniki se niso mogli zediniti, ker so bili eni prepričani, da je Seala tepec, drugi so pa bili mnenja, da je pri popolnoma zdravi pameti. Pri včerajšnji obravnavi je obtoženeček pokazal svojo živinsko naravo v popolni nagoti. Njegovi odgovori na predsednikova vprašanja so bili taki, da so vzbujali med poslušalstvom največje ogorčenje. Ko ga vpraša predsednik, če je kriv, mu obtoženeček smeje se, odgovori z da. O dekletu pravi, da je bila najprej pri njegovih starših za služkinjo, pozneje pa pri njegovem popolbratu za pestunjo. Predsednik: »Ali je vam deklica ugajala?« Obtoženeček: »Ne prav močno; hotel sem jo le imeti.« Predsednik: »Ne bodite vendar tako cinčni. Uboja deklica se je morala ločiti od življenja. Bila je nedolžna in še v krsti je bila zelo lepa.« Obtoženeček: »Saj bi bila itak postala vlačuga.« Predsednik: »Vi ste lazili za njo?« Obtoženeček: »Se ni izplačalo.« Predsednik: »Saj ste zahtevali, da vas poljubi.« Obtoženeček: »Bi se mi studila.« Predsednik: »Nikar ne govorite tako. Saj ste ji vendar grozili s smrtjo zaradi poljuba.« Obtoženeček: »Boljše je, če je ena ženska manj na svetu.« Obtoženeček pripoveduje nato, da je šel v nedeljo pred umorom za deklico na neko plesišče, kjer jo je hotel zapegljati. Predsednik: »Kako se je takrat vedla?« Obtoženeček: »Zelo neumno.« Obtoženeček pripoveduje, kako se je izvrtil umor ter zatrjuje, da je že dočisto nedeljo sklenil deklico ustreliti. Ni bil čisto nič ljubosumen. Revolver je bil vedno nad očetovo posteljo

in tako je lahko prišel do orožja. Predsednik: »Ali ste vedeli, kako se mora z revolverjem ravnati?« Obtoženeček: »Če ima človek malo pameti, bo že zadel tudi to.« Predsednik: »Kam ste pa merili Binderjevo?« Obtoženeček: »V hrbet, ker je bila tam precej široka.« Predsednik: »Zato, da boljše zadene.« Obtoženeček: »Da.« Predsednik: »Torej zakaj ste jo pravzaprav ustrelili?« Obtoženeček: »Zato, da je ena manj.« Predsednik: »Kadar boste torej svobodni, boste nadaljevali s streljanjem, da bo manj ljudi.« Obtoženeček: (se smeje): »Saj nimam denarja, da bi toliko munice kupil.« Predsednik: »Se vam bo tudi odvzela priložnost za to.« Obtoženeček odločno zanika, da bi bil streljal v razburjenosti, ali da bi bil skušal stopiti z dekletom v kako ljubezensko razmerje. Pravi: »Hotel sem jo pač imeti, potem bi jo bil pa pustil.« Zagovornik: »Preiskovalnemu sodniku ste rekli, da ne potrebujete nikakega zagovornika. Obtoženeček: »Radi mene bi bili vi lahko tudi doma ostali.« Zagovornik: »Zakaj se tako obtežujete? Saj je vendar vaš oče vam prigovarjal, da ni treba tako odgovarjati.« Obtoženeček: »Ne grem nikdar več domov; hočem postati slaven vlomilec. To je mnogo lepše, kakor pa delati.« Zagovornik: »Do zdaj ste še neomadeževani.« Obtoženeček: »Vsak vlomilec je bil nekdaj neomadeževan.« Zagovornik stavi nato različne predloge, nanašajoče se na duševno stanje obtoženca. Ker je te predloge precej obširno utemeljeval, ga je predsednik prosil, da naj pove na kratko. Nato zakliče obtoženeček proti zagovorniku: »Nehajte vendar in sedite!« Med zasliševanjem prič se vede obtoženeček zelo nedostojno; roko drži v lahelem žepu, ozira se po občinstvu ter se pri tem nesramno smeje. Priča Antonija Edelmanna, 18letna služkinja, pravi, da je bila umorjena Roza zelo dostojno dekle, ki se ni nikdar pečala s fanti. Glede obtoženca pravi, da je vedno mislila, da je tepec. Obtoženeček: »Tožil vas bom zaradi razžaljenja časti.«

Telefonska in brzolajna poročila.

Iz delegacijskega zasedanja. Specijalna debata o vojnem odseku avstrijskih delegacij.

S. — Dunaj, 28. oktobra. V današnji seji vojnega odseka avstrijskih delegacij se je pričela specijalna debata o vojnem ordinariju.

Delegat Tomašek (socialist) stavi predlog, ki zahteva znižanje števila častnikov v avstrijski armadi, ker številu častnikov ni v nikakem pravem razmerju s številom aktivnega moštva. Nato kritikuje včerajšna izvajanja in navedbe skupnega vojnega ministra Schönaicha in polemizira z njim. Zahteva popolno odpravo enoletnega prostovoljstva, ali pa vsaj izključitev vsakega privilegija, kakor na prim. da bi mogli prostovoljci pri kavaleriji tudi v bodoče po novem vojaškem zakonu služiti na lastne stroške in da v bodoče odpade tudi pri infanteriji vsaka prednost, kakor navada, da smejo spat prostovoljci izven vojašnice, ker se te udobnosti morejo posluževati samo premožnejši enoletniki.

Uvedba dveletne aktivne službe nikakor ne sme biti združena z zvišanjem rekrutnega kontingenta.

Nato kritikuje delegat Tomašek razmere v Škodovih vojaških tovarnah, katere zelo terorizirajo delavci in se pridružuje zahtevi delegata Klofača, da naj bodo pri sedanjem ljudskem štetju vojaška oblastva strogo objektivna in da naj izvedejo ljudsko štetje v vojaških krogih brez vsake germanizatorične tendence. Socialni demokrati bodo po zadržilu delegata Tomaškega glasovali proti proračunu skupnega vojnega ministrstva.

Delegat Mandić ostro kritizira asistenco vojaštva pri volitvah na Hrvaškem. Hrvaške in ogrske vlade so se v zadnjih letih že popolnoma navadile, posluževati se vojaških bajonetov kot volilnega argumenta, in te navade se hoče poslužiti tudi sedanja na Hrvaškem.

Delegat Mandić zahteva dalje, da se v novem vojaškem kazenskem procesu primerno vpoštevata materialni jezik obtoženega vojaka. — Dalje zahteva delegat Mandić, da naj se rekruti iz avstrijskega Primorja pretežno dodele avstrijski mornarici.

Častnik mora popolnoma znati jezik, ki ga govori moštvo njegovega polka. Zahteve Madžarov glede armade in vporabe madžarskega jezika pri armadi so nesprejemljive že z ozirom na slovenske polke na Ogrskem. Govornik je proti premestitvi vojaških skladišč iz Trsta, ker je ta zadeva le spekulacija tržaških Židov. Nato se pritožuje delegat Mandić še nad nestrpnostjo Italijanov napram Slovanom, zlasti tržaškega magistrata napram slovenskim črnovojnikom.

Saja se še nadaljuje.

Rigorozna Rusija.

S. — Petrograd, 28. oktobra. »Rieč« poroča, da bo odstavljen ruski generalni guverner Skalon, ker je preveč prijužen Poljakom! Njegov naslednik bo svak Stolypina Reidhardt.

Odlikovani Stolypin.

S. — Petrograd, 28. oktobra. V političnih krogih se zatrjuje, da bo Stolypin v kratkem imenovan za ruskega državnega kancelarja, ki je najvišji dostojanstvenik na Ruskem.

Sestanek nemškega cesarja z ruskim carjem.

A. — Berlin, 28. oktobra. Sestanku nemškega cesarja Viljema z ruskim carjem Nikolajem dne 4. novembra se pripisuje velik političen pomen. Kakor znano, se sestanka udeleži tudi ruski zunanji minister Sasonov.

Volitve na Dunaju.

Dunaj 26. oktobra. Danes se vrše v Hietzingu državnozbornske volitve, v Leopoldstadtu pa nadomestne deželnozbornske volitve. Situacija je bila opoludne v Leopoldstadtu za krščanske socialiste jako neugodna.

Otvoritev radium-instituta na Dunaju.

Dunaj 26. oktobra. Danes dopoludne se je slavnostno otvoril radium-institut. Razpolaga s tremi grami radija, ki je vreden čez en milijon kron.

Spravna akcija na Češkem v nevarnosti.

Praga 26. oktobra. Spravni akciji med Čehi in Nemci na Češkem grozi v poslednjem trenutku nevarnost. Češki radikali so imeli sejo, pri kateri je posebno poslanec Choc ostro nastopil proti nekaterim določilom. Razni govorniki so zahtevali, da se napravi med §§ 32 a, 38 in 42 ter deželnim redom in reformo deželnozbornskega poslovnika in zakona v varstvo manjšin napravi junkrim. Pod vtiskom te radikalne konference se redakcijski komite ni mogel zediniti na formulacijo §§ 32, 38 in 42. Situacijo dopoludne je treba označiti kot jako kritično. Opoldne se je sestala zveza čeških deželnozbornskih poslancev k posvetovanju.

Poslanec Bjeladinović †.

S. — Kotor 28. oktobra. V »Risani« je umrl dalmatinski poslanec Bjeladinović. Pokojnik je bil poslanec Boke kotorske in pristaš srbske stranke. V državnem zboru je pripadal »Zvezi južnih Slovanov«.

Moravski deželni zbor.

Brno 28. oktobra. Seja moravskega dežela zbor se je začela včeraj zvečer ob 7. ter je trpela celo noč. Prišlo je do burnih prizorov. Danes ob pol 7. zjutraj je bila seja prerusena.

Konflikt med Turčijo in Francijo.

Carigrad 28. oktobra. Nasprotja med Turčijo in Francijo so vsled tega, ker je Francija odklonila turško posojilo, postala tako ostra, da je francoski poslanik Bombard ponoči kar naenkrat odpotoval.

Nov avstrijski poslanik pri francoski vladi.

Fr. — Pariz, 28. oktobra. Tukaj se govori, da bo imenovan za naslednika umulemu avstrijskemu poslaniku pri francoski vladi Khevenhüllerju grof Elemer Lonlay, soproj bivše avstrijske prestolonaslednice. To pa je le malo verjetno. Najbrže bo za to mesto imenovan sekcijski šef v zunanjem ministrstvu knez Pavel Esterhazy.

Generalni štrajk na Španskem.

Berolin, 28. oktobra. Iz Madrida poročajo, da je v Barceloni izbruhnil generalni štrajk. Razglašeno je obsedno stanje. Prišlo je do krvavih spopadov. Arsenal v Serroli je vsled požarja popolnoma uničen. Vojaštvo je konsignirano.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

št. 21. (Nepar). Društ. predst. 2025

V soboto, 29. oktobra 1910.

Noviteta! Drugič! Noviteta!

Grof Luksemburški

Opereta v treh dejanjih. Besedilo spisala A. M. Willner in R. Bodansky. Uglasbi Frano Lehár. Režiser Jos. Povh. Kapelnik prof. Frid. Reiner.

Blagajnica se odpre ob 7. uri.

Začetek ob 7 1/2. uri.

Konec po 10.

Prihodnji predstavi bosta v nedeljo, 30. oktobra.

Naj je vse mogoče

napraviti iz pekarst, razviti usakdo, kdor si naroči

Kuharsko knjigo,

ki jo dobi brezplačno pri vsi hrvaški tovarni kladiva v 71. Rjstici. 700

Meteorološki poročila.

Vidna do 3000 m. Senčni urah 7000 m.

Oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	740.6	9.0	sr. jvzh.	oblačno
8.	9. zv.	741.2	8.0	slab sever	"
28.	7. zj.	740.0	5.9	sl. jvzh.	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 8.0°, norm. 8.3°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Koncipijenta

3590 sprejmo
dr. IGO JANC, odvetnik v Postojni.

Proda se hiša

6 let davka prosta, v kateri se nahaja mala specialna trgovina brez konkurence. Tudi je sposobna za vsako drugo obrt. Nahaja se v najlepšem kraju na deželi. Cena po dogovoru. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Notarskega kandidata

in v notarskih poslih izvežbanega
solicitorja
3589 sprejmo
notar Kudovertnik v Ljubljani

kurjač

(strojni) najraje samski. Plača po dogovoru. Nastopi lahko takoj.
Franc Urbančič, parna žaga in mlin, Bač, p. Knežak, Notranjsko.

„Novi svet“

vabi sl. občinstvo na izborne krvave, 3574 rižve in mesene
klobase
ki se bodo dobile od sobote naprej. — Obenem se toči najboljši ljutomerski mošt. Se priporočata
Anton in Ivana Gorše.

Osebni kredit

uradnikom, častnikom, učiteljem itd. Predznanje na plačo, nič postranskih pristojbin, dolgodobna vračila. Posredovalci izključeni. Za podrobna pojasnila se obrnite na centralno vodstvo Uradniškega društva (Beamten-Verein) na Dunaju, I., Wipplingerstrasse 25, ki daje natančne informacije brezplačno ter po vsej monarhiji razširjenim samostojnim hranilnim in posojilnim konzorcijem brezplačno odkazuje prošnje za posojila. 3443

Vsakdo lahko dobi

tako iz mesta kakor z dežele
ZLATNINO
kakor srebrno in zlato tepne ure veritice in uhane, prstane I. t. d.
na obroke
pri zlatarju
I. VECCHIET
v Ljubljani, 2158
nasproti glavne pošte.
Cene zmerno. Solidna postrežba.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. držav ne železnice v Beljaku prosi, da se mu dološje 11 škatelj tako izborni učinkujočih 711
Salmijakovih
pastil
(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih)
lekarja PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževga dvornega založnika. Ena škatljica 20 v, 11 škatljic 2 K. Naročila po povzetju.

Posredovalce

za vse okraje in občin
proti visoki proviziji
(tudi kot postranski zaslužek) za sprejemanje naročil za patentne izdelke, ki se v vsakem gospodarstvu potrebujejo. — Posredbe pod naslovom: „369 z mesecem 0197“ na pisarno J. Grega, Praga, Jindř. ul. 19. 3422

Sprejemem takej

krojaškega učenca
pod ugodnimi pogoji. — Ivan Komat, krojaški mojster, Trbovlje, Spod. Štajersko. 3593

Lepo stanovanje

obstoječe iz 5 sob, z vsemi pritliklinami in z uporabo vrta se odda za novembrov termin. 3352
Natančneje se poizve pri hišnici ali pri lastniku na Blatwelski cesti št. 1a, II. nadstr. v Ljubljani.

Klobuki, cilindri,
čepice, kravate, perilo, oamo zadnje novosti v modni in športni trgovini
za gospode
P. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte. 3417

Prevoz pohištva
vsake vrste za 3577
novembrov termin
obavlja točno in ceno
spedijska družba **„BALKAN“** spedijska družba
Dunajska cesta 33 (I. ljublj. javno skladišče)
Telefon št. 100. Telefon št. 100.

Naznanilo preselitve!
ANTON ŠARC
Ljubljana, Šelenburgova ulica 5 in Kuzlova ulica 2
priporoča 3313
svojo popolnoma novo urejeno prodajalno, kot zalogo platna, bombaževine, švicarskih vezil, doma izdelane perila za gospe in za gospode.
Opreme za neveste.
Lastna vzorna šivalnica, pralnica in likalnica je za ogled na razpolago.
Blago znano dobro! Cene kar le mogoče nizke!

Esvejsko sivo in rdečo Marzijsko Angelo
Milo
Priporoča tovarna
Pavel Seemann
v Ljubljani.

Meblovano stanovanje

obstoječe iz 2 sob, se takej odda na Blatwelski cesti 3. 3551
Vpraša se v potovalni pisarni Ed. Kristan, Kolodvorska ulica 41.

Restavracija „Zlata riba“

Vsake sobote in nedelje
fine, doma izdelane krvave, jetrne in rižve
klobase
pečene klobasice in okusne kranjske klobase vsak dan. 3609
Vljudo se priporoča
Bošt Filko-Kos.
Domač izdelek! Domač izdelek!

Miss Farler, Miss Everitt

English lessons
Dalmatinova ul. 7, II. nadstr. 3608

2 sobi

nemeblovani ali pa meblenovani, tudi vsaka posebej na lepem kraju se takej odda. 3575
Natančneje v mestni posredovalnici za dele in stanovanja.

V hiši št. 2 v Spodnji Šiški se takej odda

pekarija

Peč je ameriškega sistema in bi bilo prav potrebno, da se oglasi za to pravi, izprašani mojster. Eventualno se pod ugodnimi plačilnimi pogoji

proda hiša,

ki donša letno 6000 kron.
Obenem je pa napredaj na Vedovodni cesti blizu prelaza kamniške železnice

zemljišče

že parcelirano, za stavbo 40 hiš ali pa za kako veliko tovarno. Več pove lastnik Seldi v Sp. Šiški. 3599

POZOR!

Po znižanih cenah prodajam od pitanih prašičev
od dne 28. oktobra do 28. novembra 1910

3585 Prodajam v Šolskem drevoredu

Jakob Jesih,

mesar v Ljubljani

Modni salon

vseh v to stroko spadajočih predmetov. Žalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila točno in ceno.

Ozmec & Vičič

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Valjični mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.

Telefon interurban 129.

Cenjenim gospodom trgovcem in pekarnam v ljudo naznanjam, da je prevzel zastopstvo za Trst in okolico, kakor tudi za Istro, Dalmacijo in Furlanijo, gospod

Ljudevit Ungar v Trstu.

Vse informacije daje gospod 3566

L. Ungar, Trst, poštni predal.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob in kuhinje z vsemi pritliklinami se odda s 1. novembrom evensalno s 1. februarjem. Vpraša se v Spodnji Šiški, št. 107, I. nadstropje. 3537

2 lepa prostora

prilpurna za delavnice ali skladišča se s 1. novembrom odda. Poizve se pri hišnem gospodarju Ivanu Kešenina, Kolodvorska ulica št. 6. 3350

Enonadstropna 341

HIŠA

bolj majhna, podobna vili, se prodaja iz proste roke v Rečni dolini 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka

Spretnega

prodajalca

sukna

ki zna popolnoma južne deželne jezike in bi lahko tudi potoval, išče veliko razpošiljalnico sukna. Nastop kako hitro mogoče. — Podrobne proučbe: navedbo zahtev pod „W. C. 5398“ na anončno ekspedicijo Rudolf Mosse Dunaj I. 3604

POZOR!

3585 Prodajam v Šolskem drevoredu

Jakob Jesih,

mesar v Ljubljani

Modni salon

priporoča veliko zalogo dunajskih in pariških modelov dekliških in otroških klobukov, športnih čepic ter

Ozmec & Vičič

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Valjični mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.

Telefon interurban 129.

Cenjenim gospodom trgovcem in pekarnam v ljudo naznanjam, da je prevzel zastopstvo za Trst in okolico, kakor tudi za Istro, Dalmacijo in Furlanijo, gospod

Ljudevit Ungar v Trstu.

Vse informacije daje gospod 3566

L. Ungar, Trst, poštni predal.

laški maroni

surov in pečen po zelo nizki ceni se prodaja na drobno in debelo nasproti glavne pošte.

Vljudo se priporoča

Ana Merluzzi.